

3-årlig emneevaluering for ECON116

Miljø- og ressursøkonomi

Relevant bakgrunn

Emnebeskrivelse

<https://www4.uib.no/emner/ECON116>

Studentevalueringer (hovedkategorier, gjennomsnitt av årene H22-H24)

Følgende skala ligger til grunn:

1 Lite godt

2 Nokså godt

3 Godt

4 Meget godt

5 Svært godt

Antall respondenter:

2022	2023	2024
41	71	8

Antall tatt eksamen:

2022	2023	2024
163	188	Ikke gjennomført ennå

Hovedkategorier

HOVEDKATEGORI	KARAKTER
Forelesninger	Godt

HOVEDKATEGORI	KARAKTER
Foreleser	Meget godt

HOVEDKATEGORI	KARAKTER
Studenten (egeninnsats)	Godt

HOVEDKATEGORI	KARAKTER
Seminarene	Godt

Emneevaluering

Beskrivelse av emnet	
Pensum	<i>Adam Smith: Marked og moral</i> av Sigve Tjøtta og deler av læreboken <i>Universal Economics</i> av Armen A. Alchian og William E. Allen
Eksamensform	Mappevurdering med tre oppgaver.
Undervisningsform	15 forelesninger, 3 seminarer
Obligatorisk arbeidskrav	Innlevering av utkast av de to første oppgavene i mappa. Disse to utkasta må være godkjent.
Ca. antall på forelesning	Omtrent 200

Beskrivelse av emne

ECON 116 er et førstesemesterkurs med omtrent 200 studenter. Kurset benytter mappevurdering som eksamensform, der studentene leverer inn tre oppgaver, og én av dem trekkes ut til karaktervurdering. Det er den samme oppgaven for alle studenter. Et obligatorisk arbeidskrav er at studentene må ha levert et godkjent førsteutkast på den første oppgaven i mappa. I forbindelse med denne godkjenningen får de skriftlig tilbakemelding på utkastet. Det tilbys også skriveverksteder for hver oppgave i mappa. Antallet forelesninger er 15.

Mine tre-årige evaluering av kurset oppsummeres i to punkter:

Emnet passer ikke som førstesemesterkurs, det bør flyttes til 200-nivå. Dette har blitt påpekt gjentatte ganger av meg i mine egevalueringer, men også av tidligere emneansvarlig for kurset, i sine egevalueringer. Bakgrunnen for dette er at kurset ECON 116 er utfordrende å undervise for førstesemesterstudenter. La meg understreke at det ikke er temaet (miljøøkonomi og naturressursøkonomi) som skaper utfordringene, men nivået. Jeg mener at temaet bør tilbys som en del av bachelorstudiet i samfunnsøkonomi.

Utfordringen er knyttet til at det tilbys som et førstesemesterkurs. For å kunne undervise i miljøøkonomi og naturressursøkonomi forutsetter grunnleggende økonomisk teori. Jeg utdyper dette i to punkter:

Først: Det mangler lærebøker som passer for førstesemesterstudenter. Tidligere emneansvarlig for kurset brukte en bok på masternivå. Den var dårlig tilpasset førstesemesterstudenter, noe også Eirik påpekte. Boken var dessuten utsolgt fra forlaget, så jeg måtte uansett bytte bok. Jeg gikk gjennom flere bøker og snakket med kollegaer ved NHH og UiO for å få tips. Det finnes mange bøker på mellomnivå, men jeg har ikke funnet noen som passer godt for førstesemesterstudenter.

Utfordringen med kurset ECON 116 på førstesemesternivå er at det må (1) dekke grunnleggende økonomisk teori og matematiske ferdigheter før vi kan undervise i det som er kursets hovedtema, nemlig (2) miljøøkonomi og naturressursøkonomi.

Pensumlitteraturen for ECON 116 høsten 2024 består av to bøker som dekker behovet for (1). Dette er deler av min egen bok *Adam Smith: Marked og moral* og deler av læreboken *Universal Economics* av Armen A. Alchian og William E. Allen. For å dekke (2) bruker jeg deler av de samme bøkene, samt noe fra CORE-boken. For å dekke naturressursøkonomi brukes to kapitler fra læreboken *Introduction to Environmental Economics*. Disse kapitlene er også utfordrende å undervise i, da de forutsetter matematikkferdigheter som førstesemesterstudenter ikke har. En god del av resten av (2) har jeg ikke funnet passende pensumlitteratur for. For eksempel bruker jeg én forelesning på å drøfte skatt versus subsidie i miljøpolitikken, basert på utdrag fra de to bøkene *The Theory of Environmental Policy* (Baumol og Oates) og *Environmental Economics* (Charles Kolstad). Begge bøkene er glimrende, men de er på masternivå, så jeg kan ikke sette dem opp som pensum. Derfor foreleser jeg om temaet og setter mine egne forelesningsnotater som pensum. Mine erfaringer, etter å ha lest besvarelsene på oppgaver, er at det er få som får med seg forskjellen mellom subsidie og skatt som virkemidler. Jeg forstår studentene. Dette «lappeteppet» av pensum innsnevrer tema for mappeoppgaver, noe som jeg synes er uheldig pedagogisk.

Andre: Siden kurset må dekke (1) grunnleggende økonomisk teori før det kan gå inn på temaet (2) miljøøkonomi og naturressursøkonomi, vil det bli overlapp mellom (1) og mikrokursene (ECON 100, 110 og 210). Dette har blitt påpekt i egenmeldinger både fra tidligere emneansvarlig for kurset og fra meg selv.

En måte å løse det på er å bruke studiepoengreduksjon mellom ECON 116 og de andre mikrøkonomiske kursene. Jeg har forstått det slik at instituttet ikke ønsker det. Derfor har jeg arbeidet for å redusere overlappet, samtidig som jeg opprettholder et faglig og pedagogisk opplegg. Dette er en vanskelig avveining, og det er en av grunnene til at kurset er utfordrende å undervise for førstesemesterstudenter.

Studentevalueringene har liten verdi for meg, dropp dem

Studentevalueringene av kurset følger opplegget fra instituttet med en midtveisevaluering og en sluttevaluering. Svarprosenten er lav. I sluttevalueringen i 2022 svarte 21 prosent av de 197 studentene, mens året etter (2023) svarte 32 prosent av 219 studenter.

I år, 2024, gjorde jeg et eksperiment. I 2023 satte jeg av tid i forelesningen til å fylle ut sluttevalueringen, men i 2024 valgte jeg å ikke gjøre det, og svarprosenten ble da kun 3 prosent av totalt 240 studenter.

Min vurdering av dette er at studentene ikke er interessert i å fylle ut slike evalueringsskjemaer. Jeg forstår dem. Jeg er også lei av at hver gang jeg er i kontakt med en bank, forsikringsselskap eller hotell, så er jeg ganske sikker på at det straks etterpå kommer en e-post om jeg kan evaluere kontakten min. Det skal bare ta 4 minutter står det.

UNIVERSITETET I BERGEN

Institutt for økonomi

Poenget mitt er at det ser ut som studentene ikke ser noe verdi i å svare på evalueringene. De svarer når vi «tvinger» dem til det under forelesningen, fordi de ikke har noe bedre å ta seg til. Studentene kan med rette begynne å lure på hva som egentlig skiller et universitet fra et hotell. Mitt forslag er å droppe studentevalueringene, i alle fall midtveisevalueringen.

Programstyrets tilbakemelding om evalueringen

Programstyret takker for evalueringen av kurset, og har følgende tilbakemeldinger som vi håper kan være av nytte eller oppklarende for videre utvikling av dette eller andre kurs.

- A. Programstyret anerkjenner at dette er et kurs som det er utfordrende å holde i første semester, og at dette er grunnlaget for at kurset nå går ut. Det ble i sin tid vurdert slik at vi ikke skulle ha 200- og 300-kurs i samme tema gående samtidig, delvis pga. overlapp. Senere virker det som vi delvis har gått bort fra dette. Hvis ECON316 bortfaller i fremtiden, bør det i alle fall være mulig å la ECON216 gjenoppstå, vel og merke om instituttet trenger kurs på det nivået. Da har man også muligheten til å la kurset bygge på ECON210, som er obligatorisk og omfatter eksterne effekter, samt skattlegging og subsidier.
- B. UiBs kvalitetssystem for utdanning (UiBs kvalitetssystem.pdf) gir åpning for at instituttene selv kan velge hvordan vi foretar de løpende vurderingene av kurs og program, men emneevalueringer skal gjennomføres minst hvert tredje år og skal inneholde studentevalueringer. Institutt for økonomi har valgt å holde evalueringer hver gang et kurs går, og både midtveis og etter endt forelesningsrekke. Programstyret mener at det er en verdi i å ha evalueringer fra de som deltar på forelesning, selv om disse blir induisert levert ved å sette av tid på forelesning og neppe vil være representative for hele studentmassen
- C. Programstyret setter pris på innsatsen som er gjort for å gi kurset en alternativ undervisnings- og evalueringsform. Utformingen med mappeevaluering kunne for øvrig vært svært dyr for instituttet, men ved å bare trekke ut 1 av 3 elementer til vurdering, er kostnaden holdt på et mer begrenset nivå. Programstyret vil oppfordre ledelsen til å diskutere alternative undervisnings- og evalueringsformer på et stabsseminar.